

Program for Høyere Utdanning

VEDTATT PÅ HØYRES STUDENTERS LANDSMØTE 2014

1	Innhold	
2	Innledning:	2
3	Del 1. Organisering og dimensjonering	3
4	<i>Struktur av universitets- og høyskolesektoren:</i>	3
5	<i>Akkreditering og institusjonell frihet</i>	3
6	<i>Infrastruktur.</i>	4
7	Del 2. Finansiering	4
8	<i>Finansiering</i>	4
9	<i>Kostnadskategorier</i>	4
10	<i>Basisbevilgningen</i>	5
11	<i>Forskningskomponenten</i>	5
12	<i>Utdanningskomponenten</i>	5
13	Del 3. Kvalitet i utdanningen	6
14	<i>Kvalitetssikringssystem</i>	6
15	<i>Inntakskvalitet</i>	6
16	<i>Frafall og omvalg</i>	7
17	<i>Undervisning for læring</i>	7
18	<i>Vurdering</i>	8
19	<i>Kvalitetssikring av utdanningen.</i>	8
20	<i>Ranking:</i>	9
21	<i>Fagskoler</i>	9
22	<i>Utveksling</i>	10
23	<i>Læreren</i>	10
24	Del 4 Forskning	11
25	<i>En forskningsnasjon i verdensklasse</i>	11
26	<i>Rekruttering</i>	12
27	<i>Internasjonal satsning</i>	12
28	<i>Samarbeid med privat og offentlig næringsliv</i>	13
29	<i>Open Access</i>	14
30	Del 5 Studentvelferd	14
31	<i>Velferdsordninger for studenter</i>	14
32	<i>Studentboliger</i>	15
33	<i>Studentdemokrati</i>	16
34	<i>Studentsamskipnader</i>	17
35	<i>Universell utforming</i>	17
36	<i>Studiestøtte</i>	18
37	<i>Internasjonale studenter.</i>	18
38		
39		

40 **Innledning:**

41 Norges fremtid skapes nå!

42 For å realisere kunnskapssamfunnet er Norge avhengig av gode utdanninger, fra
43 barneskole til doktorgradsprogram. For å få dette kreves reform. Derfor vil Høyres
44 Studenter satse på kvalitet fremfor kvantitet i alle deler av høyere utdanningssektoren.
45 Dette krever en helhetlig gjennomgang av sektoren for å få en kunnskapsbasert utvikling
46 til det beste for studenter, fagmiljø og samfunnet.

47

48 I dag preges norsk høyere utdanningspolitikk av store distriktpolitiske hensyn, dette er
49 ikke heldig for kvaliteten verken på fagmiljøene eller studentenes kunnskaper. Høyres
50 Studenter ønsker en ny universitets- og høyskolestruktur med en klar ansvarsdeling
51 mellom universiteter og høyskoler, og hvor dagens små, sårbare fagmiljøer erstattes
52 med robuste fagmiljøer som kan ivareta både spiss og bredde.

53

54 Studiepoeng produksjon er ikke et godt mål på kvalitet, derfor bør dette heller ikke veie
55 så tungt i finansieringen av studiene. God oppfølging av studentene er essensielt for god
56 læring, derfor må finansieringssystemet gjennomgås med sikte på å sikre god
57 undervisning, og akademisk frihet. For å oppnå dette må man flytte tyngden av
58 finansieringsnøkkelen fra studiepoengproduksjon til basisbevilgningene.

59

60 Høyres Studenter har tro på markedet, også i høyere utdanning. Det gjør at vi ikke har
61 tro på overdreven politisk styring og planøkonomiske virkemidler når det kommer til
62 studieplasser. Studentene og utdanningsinstitusjonene er bedre til å forutse fremtidens
63 behov enn det politikerne er, fremtidens teknologi og løsninger kan ikke forutses på
64 stortinget.

65

66 Muligheten til å studere skal være der for alle som har evner til det. Derfor er det viktig
67 med en studiefinansiering som legger til rette for at man skal kunne konsentrere seg om
68 studiene mens man er student. I dag trenger studiestøtten et kraftig løft, og den bør
69 bindes til et mål som følger utviklingen ellers i samfunnet. Folketrygdens grunnbeløp (G)
70 er i den sammenhengen mest hensiktsmessig. Muligheten til å gjennomføre studiene er
71 ikke bare avhengig av en god støtteordning, men også av gode velferdsordninger.
72 Studietiden er som alle andre deler av livet og man må fanges opp om det ikke går etter
73 planen. Man må ha muligheten til å være helt eller delvis sykmeldt, man må ha et
74 helsevesen som tar hensyn til studentenes ofte spesielle boligsituasjon og man må styrke
75 den psykiske helsetjenesten.

76

77 Som et konservativt parti er det viktig for Høyres Studenter å overlevere samfunnet i
78 minst like god stand som vi fikk det. Vi ser et godt utdanningssystem som nøkkelen til
79 dette. Vi tror på kunnskapsbaserte beslutninger med klare mål derfor ønsker vi en
80 helhetlig gjennomgang av alle deler av universitets og høyskolesektoren med sikte på å
81 øke kvaliteten i utdanningene.

82

83

Del 1. Organisering og dimensjonering

85 Struktur av universitets- og høyskolesektoren:

86 Utdanningslandskapet består per 2014 av 75 utdanningsinstitusjoner, med et snitt på
87 3300 studenter per institusjon. Av disse har halvparten færre enn 1000 studenter, og en
88 fjerdedel færre enn 200 studenter. 8 av disse utdanningsinstitusjonene er universiteter.
89 Antallet små og sårbare fagmiljøer utgjør i dag en trussel mot god utdanningskvalitet for
90 mange studenter i norsk høyere utdanning. Det må kontinuerlig vurderes om det er
91 hensiktsmessig å ha samme studietilbud flere steder på nasjonalt nivå.

92
93 Det viktigste man kan gjøre for å sikre kvalitet i utdanningene er å ha robuste fagmiljø
94 av høy kvalitet. Når fagmiljøene blir for små vil det kunne svekke kvaliteten i både
95 utdanning og forskning. I et lite land som Norge er det dermed en utfordring at
96 høyskolestrukturen blir brukt som et distriktspolitisk virkemiddel. Den norske
97 høyskolestrukturen må omstruktureres for å sikre robuste fagmiljø av høy kvalitet. Dette
98 gjør at man må ha reelt færre institusjoner, ikke bare sammenslå institusjoners
99 administrasjon. Denne omstruktureringen må komme sammen med en helhetlig
100 gjennomgang av ansvarsfordelingen mellom universitet og høyskoler. Høyres Studenter
101 ønsker en klar ansvarsfordeling mellom universitet og høyskoler, og en
102 finansieringsstruktur som gir begge gode rammevilkår.

103

104

105 Flere fagskoler ønsker å bli akkreditert som høyskole. I dag kan fagskoler som har ett
106 akkreditert studieprogram titulere seg som høyskole. Høyre studenter mener at man skal
107 kunne kalle seg høyskole kun dersom hele institusjonen er akkreditert av NOKUT.

108

109

110 Konsekvensen av et ønske om å oppnå andre titler er at fokuset rettes mot
111 måloppnåelsen i seg selv og bort fra institusjonens rolle og samfunnsoppdrag. I et lengre
112 perspektiv kan det være hensiktsmessig å organisere sektoren i store universiteter med
113 uttalte ansvarsområdet. Dette kan være særlig ansvar for grunnforskning, innovasjon,
114 profesjonsutdanninger og teknologiske fag.

115

116

117 Høyre studenter vil:

- 118 • Ha en universitet- og høyskolestruktur som sikrer robuste fagmiljø
- 119 • Sikre en klar ansvarsfordeling mellom universitet og høyskoler
- 120 • Ha en helhetlig gjennomgang av universitets- og høyskolestrukturen med sikte på
- 121 å halvere antallet høyskoler
- 122 • At det ikke opprettes flere universiteter uten at det er gjort en helhetlig
- 123 gjennomgang av ansvarsfordelingen mellom universiteter og høyskoler

124

125 Akkreditering og institusjonell frihet

126 Akkreditering av institusjoner er nødvendig for å sikre at institusjonene kan forvalte sine
127 faglige fullmakter. Videre er det viktig at institusjoner som er akkreditert føler de får
128 tildelt en faglig frihet til å kunne forvalte det samfunnsoppdraget de har fått på sine
129 premisser innenfor gitte rammer.

130

131 Faglige fullmakter burde tildeles spesifikke fagområder og ikke utdanningsinstitusjonen
132 som helhet. Akkrediteringsfullmakter for opprettelse av nye grader bør bevilges på
133 bakgrunn av antall akkrediterte grader fagmiljøet har fra før av.

134
135
136
137
138
139
140

Høyre studenter vil:

- At med en akkreditering av institusjonen skal det følge med en faglig frihet for å kunne forvalte samfunnsoppdraget sitt innenfor gitte rammer.
- At faglige fullmakter skal tildeles fagområder innenfor institusjonene og ikke utdanningsinstitusjonen som helhet.

141 Infrastruktur.

142 Dagens bygningsmasse på universiteter og høyskoler er på ingen måte tilstrekkelig. Flere
143 steder så forfaller bygningsmassen og flere steder er det verken plass til studenter eller
144 ansatte. For at skoler i Norge skal fungere så må det være plass til å drive med den
145 virksomheten institusjonen driver med, enten det er laboratorier eller kontorer.

146
147 For å løse disse problemene er det nødvendig med en stor utbygging av flere
148 universiteter og høyskoler i landet for å tilpasses studentmassen. Oppussing av allerede
149 eksisterende bygg vil også være nødvendig ved flere skoler. Ny og oppusset byggmasse
150 må bygges etter moderne standard slik at den vil være tilgjengelig for alle ansatte og
151 studenter.

152
153 For å unngå et slikt etterslep i fremtiden så blir det også nødvendig å avsette midler til
154 vedlikehold. Å bruke tilstrekkelig på vedlikehold vil over tid være et kostnadsbesparende
155 tiltak.

156
157

Høyres Studenter vil:

- Gjennomføre store utbygginger ved flere universiteter og høyskoler.
- Pusse opp gammel og slitt bygningsmasse ved flere universiteter og høyskoler.
- Bygge ut og pusse opp etter krav om universell utforming.
- Avsette tilstrekkelig ressurser til vedlikehold for å forhindre et slikt etterslep i fremtiden.

164

165 Del 2. Finansiering

166 Finansiering

167 Finansieringen til høyere utdanningsinstitusjoner består av tre komponenter.
168 Basisbevilgningen, utdanningskomponenten og forskningskomponenten. Utdannings- og
169 forskningskomponenten fungerer som insentiver for målrettet arbeid for at studenter skal
170 fullføre på normert tid og økt forskningsaktivitet. Finansieringen må bygge opp under
171 kvalitet både i utdanning og forskning. Høyres Studenter ønsker en helhetlig
172 gjennomgang av finansieringssystemet for å sette kvalitet i sentrum. I denne
173 gjennomgangen vil Høyres Studenter legge til grunn de følgende målsetningene.
174

175 Kostnadskategorier

176 Hvor mye institusjonene får for forskjellige utdanninger avgjøres av hvilken
177 kostnadskategori utdanningen tilhører. Dette er en viktig inndeling, men det er
178 avgjørende at kategoriene gjenspeiler de reelle kostnadene innen et fagområde eller
179 studieprogram for å sikre at det er mulig å opprettholde et høyt kvalitetsnivå. Høyres
180 Studenter mener det er behov for en helhetlig gjennomgang av kostnadskategoriene for

181 å sikre at de forskjellige studiene tilhører riktig kategori og at kategoriene holder riktig
182 prisnivå.
183

184 **Basisbevilgningen**

185 Basisbevilgningen skal utgjøre den største delen av finansieringen for å hindre at
186 utdanning og forskning settes under økonomisk press for studiepoengproduksjon.
187 Basisbevilgningen til utdanningsinstitusjonene i dag er for lav og må derfor økes
188 betraktelig. For å sørge for en forutsigbar finansiering av utdanningsinstitusjonene må
189 det innføres en mer langsiktig finansieringsmodell som går over flere år. Blant annet fordi
190 man i dag ikke har noen garanti for at en økning i finansieringen ett år, videreføres til
191 neste, da dette vedtas hvert år i statsbudsjettet. Utdanningsinstitusjonen har behov for å
192 få mer økonomisk rom til å kunne legge lengre strategiske planer.

193
194 Basisbevilgningen er i dag basert på en plan vedtatt i 2003 og gjenspeiler dermed ikke at
195 tre statlige høyskoler har blitt universiteter siden da.
196

197 **Høyres Studenter vil:**

- 198 • Øke basisbevilgningen
- 199 • At basisbevilgningen skal utgjøre hoveddelen av finansieringen for alle
200 studieplasser
- 201 • Sikre forutsigbarhet igjennom en finansieringsmodell som går over flere år
- 202 • Justere basisbevilgningene for de nye universitetene slik at den reflekterer
203 forventningene og ansvaret knyttet til deres universitetsstatus
204

205 **Forskningskomponenten**

206 Forskningskomponenten av finansieringen skal stimulere økt forskningsaktivitet, og
207 belønne institusjoner med forskningsmiljøer som oppnår gode resultater. I dag er
208 Forskningskomponenten en lukket pott og har et mål om omfordeling. Høyres Studenter
209 mener at man må ha større vekt på forskningen som foregår, og mindre på omfordeling
210 derfor bør disse midlene ikke være en lukket pott. Studentenes deltagelse i forskning bør
211 være viktig for institusjonene, derfor bør man undersøke en ordning hvor studentaktiv
212 forskning tas i som en indikator i forskningskomponenten av finansieringen.
213

214 **Høyres Studenter vil:**

- 215 • At forskningskomponenten skal ha en åpen budsjetttramme
- 216 • At studentaktiv forskning tas i som en indikator i finansieringen
217

218 **Utdanningskomponenten**

219 Målet med utdanningsinsentivene er å premiere institusjoner som gir utdanning av høy
220 kvalitet. Dessverre avgjøres dette i dag av to faktorer: Avlagte studiepoeng og antallet
221 ut- og innvekslingsstudenter. Høyres Studenter mener at dette i seg selv ikke sier noe
222 om kvaliteten i utdanningen, bare hvor fort man klarer å få studentene igjennom.
223 Insentivene knyttet til utdanning må være kvaliteten i utdanningen som gis, ikke hvor
224 mange studenter man får igjennom fortest mulig. Det er vanskelig å se at det er
225 sammenfallende å ønske tettere oppfølging av studentene samtidig som man har et
226 finansieringssystem som belønner flest mulig studenter per fag.
227

228 **Høyres Studenter vil:**

- 229 • Ha et belønningssystem som setter fokus på kvalitet ikke kvantitet

- 230 • Ikke ha studiepoengproduksjon som hovedkriterium for belønning knyttet til
231 utdanning
232

233 **Del 3. Kvalitet i utdanningen**

234
235 Kvalitet i utdanningen er avhengig av mange faktorer både tilknyttet struktur, prosess og
236 resultat. Utdanning legger grunnlaget for kunnskapssamfunnet og derfor må kvaliteten i
237 utdanningen stå i fokus. Målet skal ikke være å produsere mange kandidater, men å gi
238 en utdanning som gir godt kvalifiserte kandidater. Derfor må kvalitetssikring stå i fokus
239 også i høyere utdanning, og det er spørsmålet om kvalitet som skal styre utviklingen i
240 høyere utdanning både knyttet til struktur, finansiering og undervisning. På dette
241 tidspunktet vil det være viktig å få en helhetlig gjennomgang av universitets- og
242 høyskolesektoren for å sikre kvaliteten. For å sikre gode fagmiljøer kan ikke alle
243 institusjoner ha det samme utdanningstilbudet. Robuste fagmiljøer er nøkkelen til god
244 undervisning.
245

246 **Kvalitetssikringssystem**

247 Kvalitetssikring er et felles ansvar for nasjonale myndigheter, utdanningsinstitusjonene,
248 underviserne og studentene. Derfor er det viktig at man har gjennomgående
249 kvalitetssikringssystemer. Det viktigste det nasjonale nivået kan drive kontroll med er
250 institusjonenes egenkontrollsystemer. God egenkontroll er den beste sikkerheten for god
251 kvalitet. Kvalitetssikringssystemet skal foregå på alle ledd ved institusjonen og omfatte
252 alle deler av utdanningsløpet inkludert praksis for studier som omfattes av dette.
253 Studentene er en viktig del av kvalitetssikringssystemer. Derfor er det viktig at
254 studentenes tilbakemeldinger har noe å si, og at studentene bevisstgjøres sitt ansvar i
255 kvalitetssikringssystemet.
256

257 Institusjonene bør ta ansvar for kvaliteten for sine studieprogrammer. Dersom
258 studieprogram over en periode viser seg å ikke holde god nok kvalitet er det
259 institusjonens ansvar å selv legge det ned. Institusjonene skal publisere
260 kvalitetsrapporter av sine studieprogrammer slik at de er offentlig tilgjengelig.
261

262 **Høyre studenter vil:**

- 263 • At NOKUT får sanksjoneringsmulighet til å legge ned studier som ikke holder
264 tilstrekkelig kvalitet.
265 • At institusjonene skal publisere kvalitetsrapporter av sine studieprogrammer
266

267 **Inntakskvalitet**

268
269 En viktig måte å sikre kvaliteten på kandidatene man utdanner er gjennom de kravene
270 man stiller på studentene man tar inn. Lærestedene bør få mulighet til å stille
271 opptakskrav som er spesielt tilpasset de utfordringene studentene vil møte på studiene.
272 Derfor vil Høyres Studenter åpne for at lærestedene i større grad skal få definere sine
273 egne inntakskrav. Både ved å sette karakterkrav i spesifikke fag, ved å bruke
274 inntaksprøver og intervjuer. Samtidig må inntaket foregå på faglig grunnlag, derfor er
275 kjønnspoeng ikke ønskelig.
276

277 Generell studiekompetanse er og skal forbli grunnlaget for studier på universitet og
278 høyskoler. Både studiespesialisering og yrkesfag i videregående skole har sin egenart i at
279 de skal gi bakgrunn til forskjellige yrkesvalg, dette er det viktig å beholde og respektere.
280 Derfor bør ikke yrkesfag i seg selv gi muligheten til å søke høyere utdanning. Likevel er
281 det viktig at institusjonene benytter seg av den kompetansen som er i samfunnet og tar
282 opp studenter på bakgrunn av realkompetanse.

283

284 **Høyres Studenter vil:**

- 285 • At institusjonene selv skal vurdere hvorvidt de ønsker egne opptakskrav eller
- 286 opptaksprøver, samt hvorvidt de vil tillegge tilleggspoeng betydning.
- 287 • Ikke la kjønn telle på inntaket til høyere utdanning
- 288 • Generell studiekompetanse skal være grunnlaget for høyere utdanning
- 289 • At man skal vurdere relevant faglig realkompetanse som opptak for flere
- 290 utdanninger
- 291 • Karakterer som er oppnådd under et bachelorprogram skal være gjeldende for
- 292 opptaket til et masterprogram

293

294 **Frafall og omvalg**

295 Det er et uheldig høyt frafall i høyere utdanning. Fire av ti norske studenter fullfører ikke
296 studiene, og kun 35 prosent fullfører på normert tid. Dette frafallet er langt over snittet i
297 OECD og utgjør betydelige utgifter for det offentlige. Det kan være både faglige og
298 sosiale årsaker til at studenter faller fra. Studiestedene må sette i gang tiltak for å
299 minske frafallet, særlig frafall som kommer sent i studiet. Et tiltak kan være å ha praksis
300 nær undervisning tidlig i studiet der det er relevant. For å få ned frafallet må man satse
301 på både faglig og sosial veiledning gjennom hele studiet. Særlig vil satsningen på psykisk
302 helse være viktig for å minske frafallet. Studenter er en gruppe som er spesielt utsatt for
303 psykiske problemer og dette er for mange årsaken til at man blir forsinket eller faller fra.

304

305 Til tross for at frafall har store utgifter skal det samtidig ikke ses på som utelukkende
306 negativt. Mange begynner på et studie og oppdager at det ikke var det de ventet, eller at
307 det ikke er det man ønsker å jobbe med. Jo tidligere studentene oppdager at man ikke
308 ønsker å gjennomføre studiet jo bedre. Med bakgrunn i dette er det viktig å ha gode
309 rådgivningstjenester og oppfølging av studentene igjennom hele studieløpet. I mange
310 studier er også skikkethet viktig for å utføre det yrket man er utdannet til. Det er viktig
311 at undervisere og rådgivere tar denne vurderingen alvorlig og sikrer at uskikkede
312 studenter ikke gjennomfører studiet.

313

314 **Høyres Studenter vil:**

- 315 • At det satses både på faglig og sosial veiledning igjennom hele studiet
- 316 • At det satses på lavterskeltilbud innen psykisk helse til studenter
- 317 • At studiene i større grad skal fokusere på skikkethet i studier der det er viktig for
- 318 utøvelsen av yrket

319

320 **Undervisning for læring**

321 Undervisning er for studentene det viktigste ved universiteter og høyskoler, derfor er det
322 viktig å sikre kvalitet og læring. Derfor er det viktig at man sikrer at undervisningen er
323 god både faglig og pedagogisk. Det må legges til rette slik at institusjonen stadig kan
324 utvikle seg på feltet høyskole- og universitetspedagogikk, og fagdidaktiske prinsipper i
325 hvert enkelt fag må legges til grunn for undervisningen. Intensjonen om tettere

326 oppfølging av studentene og obligatorisk aktivitet i undervisningen som har vært en del
327 av kvalitetsreformen har vært viktig. Og det bør legges opp til tett oppfølging av
328 studentene. Læring er en sosialaktivitet, både finansiering og organisering av
329 undervisningen bør legge til rette for studentaktive læringsformer.

330

331 Tett oppfølging i undervisningen krever også nærhet til forelesere og til forskere.
332 Studentene skal få lære av de beste, og dette krever nærhet i fagmiljøet. For å få god
333 fagforståelse, og muligheten til å omstille seg til endringer på sitt fagfelt må alle
334 utdanninger ha sterk tilknytning til forskning igjennom hele studiet.

335

336 I mange studier er nærheten til praksis enda viktigere enn nærheten til forskning. I
337 yrkesrettede studier er det viktig å oppfordre til praksisopphold fra første år. Også ikke-
338 yrkesrettede studier bør satse på nær tilknytning til potensielle yrkesområder. Dette vil
339 mange steder kreve et bedre samarbeid mellom næringsliv og utdanningsinstitusjoner.
340 I dag gjør tekniske løsninger at det finnes løsninger for å studere selv om man bor på
341 andre steder enn på studiestedet. Særlig i en struktur med færre studiesteder er det
342 viktig å fortsette å utvikle elektroniske og samlingsbaserte studier. Studiesenteret.no er
343 et godt eksempel på utviklingen av slike tilbud.

344

345 **Høyres Studenter vil:**

- 346 • At det legges til rette slik at institusjonen kan utvikle seg innen universitets- og
- 347 høyskolepedagogikk
- 348 • At studiene skal ha sterk tilknytning til forskning fra første dag
- 349 • At studenter skal introduseres og involveres i forskning igjennom hele studiet
- 350 • At det skal satses på praksis i utdanningene
- 351 • At det utvikles flere elektroniske og samlingsbaserte studier
- 352 • At satsningen på digitalisering av høyere utdanning styrkes og at minst 50 % av
- 353 eksamener ved universiteter og høyskoler gjennomføres digitalt innen 2016

354

355 **Vurdering**

356 Vurderingen skal sikre at kandidatene oppfyller de kravene som stilles til fagene. Derfor
357 er det viktig at vurderingsformene gir et godt bilde av de kunnskapene kandidatene har,
358 og at de reflekterer innholdet i utdanningen. Et tiltak for å oppnå dette er å ha flere
359 vurderingsformer.

360

361 Institusjonene må selv velge de vurderingsformene som er mest hensiktsmessig for å
362 vise de kunnskaper og ferdigheter som kreves i studiet, men det er viktig å ha flere
363 vurderingsformer. Man bør fortsatt holde fokus på kvalitetsreformens målsetning om
364 løpende vurdering og nedtoning av eksamens betydning.

365

366 Det er viktig å sikre kandidatenes rettssikkerhet i vurderingen. Dette er ikke bare knyttet
367 til klageadgangen, det gjør også at man må stille krav til valg av sensorer. Særlig der
368 besvarelsens kvalitet er basert på kandidatens drøfting er det problematisk med bare én
369 sensor.

370

371 **Høyres Studenter vil:**

- 372 • At alle i løpet av studieløpet skal både ha muntlige og skriftlig eksamen
- 373 • At det skal legges til rette for bruk av flere vurderingsformer
- 374 • At det i større grad skal brukes eksterne sensorer fra andre institusjoner
- 375 • At veileder ikke selv skal kunne være med å sette karakter på master- eller
- 376 bacheloroppgaver

377

378 **Kvalitetssikring av utdanningen.**

379 Studentene er de som best kan vurdere om den opplevde kvaliteten på studiet er god
380 nok. Det skal derfor være obligatorisk for emneansvarlig å foreta studentevalueringer i
381 alle emner. Studentene skal inkluderes i alle faser av evalueringene, både når det
382 kommer til utforming, gjennomføring og evaluering av resultater. Studentene skal holdes
383 orientert om oppfølging og tiltak som følge av konstruktive tilbakemeldinger. Studentene
384 skal ha innsikt i hva som gjøres av kvalitetsarbeid for å være aktive aktører i
385 gjennomføringen av tiltak. Evalueringer skal publiseres og tilgjengeliggjøres for både
386 aktive og potensielle studenter, slik at disse kan danne seg et grunnlag for valg av
387 utdanningsinstitusjon. Evalueringene skal gjentas overtid for kunne gi et statistisk
388 sammenlikningsgrunnlag.

389
390 For mange studier er praksis en integrert del av utdanningsløpet. Det skal derfor
391 kontinuerlig arbeides med kvalitetssikring og kvalitetsutvikling av praksis på lik linje med
392 resten av utdanningen. Det er spesielt viktig med oppfølging av kvalitetssvikt i praksis da
393 praksisen foregår hos eksterne institusjoner. Logistikk-, plass- og kapasitetsutfordringer
394 skal ikke føre til praksisplasser uten tilstrekkelig relevans og læringsutbytte.

395
396 Senter for fremragende utdanning (SFU) er et godt tiltak for å løfte frem nasjonalt
397 fremragende utdanningsmiljøer. Det er behov for å utvide ordningen til å dekke flere
398 fagområder som vil heve kvaliteten på utdanningene på nasjonalt plan.

399
400 Det er nødvendig å gi mer ressurser til NOKUT for å drive med tilsyn i større grad. I dag
401 brukes tiden til å akkreditere nye studietilbud og godkjenne selve
402 kvalitetssikringssystemet. NOKUTs programevalueringer bør gjøres i samarbeid med
403 Forskningsrådets evalueringer av forskningsområder. På den måten får man evaluert
404 forskning og utdanning på nasjonalt nivå samtidig for å finne sammenfallende fordeler og
405 utfordringer både lokalt og nasjonalt. Landsomfattende undersøkelser skal gjennomføres
406 årlig.

407

408 **Ranking**

409 Rakninger kan tolkes som en form for kvalitetssikring, men vi ser at dette ikke
410 nødvendigvis er sant. Hvert år rangeres verdens beste universiteter av blant annet
411 Shanghai, Times og QS. Norske utdanningsinstitusjoner gjør det dårlig på disse
412 rankingene, det kan skyldes at indikatorene kvaliteten måles etter ikke er tilpasset
413 mindre institusjoner. Ved bruk av rankinger når man omtaler kvalitet må man se på
414 hvilke kriterier rankingene legger til grunn for å vurdere om de har noen verdi for hver
415 enkelt institusjon.

416

417 **Høyre Studenter vil:**

- 418 • Studentevalueringer skal gjennomføres i alle emner årlig og gjøres tilgjengelig
- 419 for aktive og potensielle studenter.
- 420 • Praksis skal evalueres på lik linje med øvrige emner og det skal tas høyde for
- 421 at det her ligger andre utfordringer.
- 422 • SFU-ordningen må utvides til å dekke flere fagområder.
- 423 • NOKUTs programevalueringer bør gjøres i samarbeid med Forskningsrådets
- 424 evalueringer av forskningsområder.

425

426

427 **Fagskoler**

428 Høyskoler og universiteter spiller en essensiell rolle i utviklingen av Norge som
429 kunnskapsnasjon. Samtidig etterlyser mange arbeidsgivere yrkesrelatert kompetanse fra

430 nyutdannede. Dagens og fremtidens arbeidsmarked er avhengig av spesialisert fagfolk i
431 tillegg til de med høyere utdanning. Fagskolene er et logisk neste steg for fagfolk som
432 ønsker spesialisering, og har tradisjonelt hatt en sterk tilknytning til det lokale
433 næringslivet.

434

435 Det finnes flere naturlige overlapp mellom pensumet ved fagskolene og det som
436 undervises i ved høyskolene og universitetene. Høyres Studenter mener at praksisen
437 hvor studiepoeng fra fullførte fag ved fagskoler kan overføres til videre høyere
438 utdanning bør videreføres.

439

440 Videre mener vi at en lang utdanning i seg selv ikke er et mål, spesielt dersom
441 etterspurt kompetanse kan tilegnes på kortere tid. Mange synes også at fagskolenes
442 pragmatiske pensum er et kjærkomment alternativ til en teoretisk tung høyere
443 utdanning.

444

445 **Høyres Studenter vil:**

- 446 • Ha en sterkere kobling mellom utdanning og arbeidsliv.
- 447 • Øke satsning på fagskoler og tekniske fagskoler;

448 **Utveksling**

449 Det er en berikelse for samfunnet at norske studenter tar hele eller deler av utdannelsen
450 sin i utlandet. Videre tilfører utenlandske studenter både annen kultur og ny kunnskap til
451 de norske studieinstitusjonene. Vi bør derfor satse på økt og bedre tilbud og mobilitet og
452 utvekslings- og innvekslingsstudenter.

453

454 Det skal stilles krav til at alle utdanningsinstitusjoner gir studentene tilgjengelige og
455 relevante muligheter til å dra til utlandet, både på bachelor- og på masternivå. Samtidig
456 er det viktig å gi institusjonene et økonomisk incentiv til å sende studentene utenlands. I
457 dag taper institusjonene avlagte studiepoeng i utlandet. Det bør derfor innføres en
458 tilskuddsnøkkel i finansieringssystemet slik at institusjonene kan få uttelling for avlagte
459 studiepoeng i utlandet.

460

461 **Høyres Studenter vil:**

- 462 • At alle utdanningsinstitusjoner skal gi studentene et relevant og tilgjengelig
463 tilbud om å ta deler av utdannelsen sin i utlandet.
- 464 • At det må innføres en tilskuddsnøkkel i finansieringssystemet som gjør at
465 institusjonene ikke taper på at studentene avlegger studiepoeng i utlandet.
- 466 • At antall engelskspråklige emner økes.
- 467 • Utdanningsinstitusjonene må jobbe for å få et bredt utvalg av avtaler med
468 studiesteder i utlandet, samt legge til rette for at man skal kunne studere på
469 institusjoner hvor man ikke har avtaler

470

471 **Læreren**

472 Lærerutdanningen står i en særstilling. Den skal oppfylle et klart samfunnsmandat og alle
473 de politiske føringene som kommer i skolen. Uten gode og kompetente lærere vil alle
474 deler av utdanningssektoren komme til kort. Det er klart at Norge i fremtiden skal leve
475 av kunnskap. De elevene som går gjennom en god grunnskole og videregående skole
476 med gode lærere blir bedre studenter enn de som går gjennom en dårlig skole.

477

478 For å få en god skole styrt av faglige vurderinger er det nødvendig med faglig sterke
479 lærere med god pedagogisk kompetanse. Dette vil gjøre behovet og muligheten for
480 politisk styring av skolen mindre. Ingen del av det norske utdanningssystemet, heller
481 ikke grunn- og videregående skole, skal styres av politikernes tilfeldige og populistiske
482 innfall

483

484 Den beste måten for å oppnå dette vil være et stort løft i lærerutdanningen.
485 Lærerutdanningen i Norge i dag er særdeles perifert. Vi har i dag over 20
486 lærerutdanninger, mens lærerutdanningene i byene har like mange som venteliste som
487 de har studenter, har flere utenfor byene bare så vidt like mange søkere som de har
488 plasser.

489

490 For å legge til grunn et best mulig akademisk grunnlag tidlig i skoleløpet så ønsker
491 Høyres Studenter at de flinkeste lærerne med dypest kompetanse skal undervise på
492 barneskolen. Grunnlaget for en god utdanning blir lagt på barneskolen. For å legge et
493 best mulig grunnlag tidlig i skoleløpet ønsker Høyres Studenter å innføre femårig
494 utdanning for å undervise på småtrinnet.

495

496 For å heve lærens status i samfunnet så må det også et virkelig kompetanseløft til.
497 Høyres Studenter vil gjøre om lærerutdanningen til en femårig mastergrad eller en
498 tilsvarende universitetsutdanning i tillegg til PPU.
499 Videreutdanning er også nødvendig hos de som underviser på universiteter og høyskoler,
500 for selv om det jobbes mye med videreutdanning av lærere så er ikke denne jobben
501 kommet i gang ennå. Høyres studenter ser også kritisk på at de som forsker ved skoler
502 også må undervise og at de som underviser også må forske. Dette er to forskjellige
503 disipliner som ikke er avhengig av hverandre.

504

505 **Høyres Studenter vil:**

506

- Jobbe for at lærerutdanningen blir lagt under universitetene.
- Gjøre om lærerutdanningen til en femårig Mastergradsutdanning
- Styrke den praktisk-pedagogiske utdanningen (PPU).
- Utvikle en sertifiseringsordning for lærere som knyttes opp mot rett og plikt til relevant etter- og videreutdanning gjennom yrkesløpet

509

510

511

512

513 **Del 4 Forskning**

514 **En forskningsnasjon i verdensklasse**

515 Forskning og innovasjon er grunnlaget for det moderne samfunnet og den velstanden vi
516 har i dag. For å møte fremtidens globale utfordringer er vi helt avhengig av at forskere
517 finner løsninger og utvikler teknologi for å møte disse. Helse, migrasjon, klima og energi
518 er eksempler på områder hvor vi trenger informasjon og ny teknologi.

519

520 Norge gjør det dårligere enn våre naboer og handelspartnere innen forskning og
521 innovasjon. For å hevde oss internasjonalt må vi satse der vi allerede er gode. Ordningen
522 SFF (Sentre for fremragende forskning) har vært en suksess for norsk forskning.
523 Ordningen gir mulighet til å satse på gode ideer med stort økonomisk handlingsrom og
524 rikelig tilgang på ressurser. Dette gir fleksibilitet og mulighet til å produsere forskning i
525 verdensklasse. Høyres Studenter ønsker å utvide ordningen med SFF.

526

527 Forskning skal ikke kun handle om det øyeblikkelig nyttige eller lønnsomme, vitenskapen
528 har også ansvar for nysgjerrigheten som ikke øyeblikkelig gir økonomisk avkastning. Når
529 vi ser på historien er det ofte lang tid fra man har oppdaget et fenomen til man finner
530 dets praktisk anvendelse. Også forskningen innen samfunnsvitenskapen og humaniora er
531 avhengig av frihet og selvbestemmelse for ikke å bli ensidig og en løpegutt for
532 interessene som har råd til å finansiere forskning. Offentlig finansiert forskning har et
533 spesielt ansvar for å ivareta grunnforskning innen alle disipliner. De beste for å peile ut
534 aktuell forskning er de som jobber i feltet, derfor er det viktig å gi rom for den
535 akademiske friheten også i forskningen. Den akademiske friheten er avgjørende både for

536 å bevare forskningens integritet og å gjøre oppdagelser man ikke enda ser
537 ringvirkningene av.
538

539 **Rekruttering**

540 Rekruttering av de beste hodene til forskning av avgjørende for å kunne utvikle en
541 kunnskapssektor av høy internasjonal kvalitet. For å få til dette må akademia være en
542 attraktiv arbeidsplass, med trygge rammer og gode velferdsordninger. Mobilitet og
543 internasjonalisering er også avgjørende kvalitetsdrivere og viktig for godt samarbeid. I
544 dag preges universitetene og høyskolene av mye midlertidighet, og sektoren ligger over
545 dobbelt så høyt som landsgjennomsnittet i midlertidige ansatte stillinger. Dette fører til
546 at mange velger seg til mer forutsigbare yrker utenfor akademia. For å få flere til å ønske
547 en karriere innenfor akademia må derfor bruken av midlertidige stillinger ned.
548

549 Norges behov for forskerkompetanse i privat og offentlig sektor er sterkt økende frem
550 mot 2025. En stor del av de ansatte på universiteter og høyskoler går av med pensjon de
551 neste 15 år, og det vil være viktig for sektoren at det er kvalifisert personale tilgjengelig
552 for å kunne fylle dette behovet. Privat sektor har behov for arbeidskraft med stadig mer
553 spesialisert kompetanse. Vi må derfor øke antallet stipendiatstillinger.
554

555 Rekrutteringen av nye forskere må starte tidlig i studieløpet. Det er viktig at studentene
556 blir kjent med forskning innenfor sitt fagområde og mulighetene for en karriere som
557 forsker. Ved landets medisinske fakulteter tilbys studentene forskerlinje. Her forsker
558 studentene samtidig som de studerer, og nesten alle går direkte over i en doktorgrad
559 etter avsluttet studium. Dette tilbudet må utvides også til andre fagområder. Videre bør
560 Forskningsrådets ordning Yngre Fremragende Forskere (YFF) gjeninnføres. Her fikk
561 yngre, talentfulle forskere fra alle fagområder mulighet til å få ekstra gode rammevilkår,
562 slik at de kunne nå internasjonal toppklasse.
563

564 **Høyres studenter vil:**

- 565 • Bruken av midlertidige stillinger må ned, og karriereveiledning bør tilbys i større
566 grad.
- 567 • Øke antall stipendiatstillinger, spesielt innenfor fagområder hvor samfunnet
568 etterspør denne kompetansen.
- 569 • Mulige karriereveier innenfor forskning må være mer synlig for studenter.
- 570 • Forskerlinje bør tilbys innenfor flere studier enn medisin.
- 571 • Ordningen YFF (Yngre Fremragende Forskere) må gjenopprettes.
572

573 **Internasjonal satsning**

574 For å kunne løse fremtidens globale utfordringer er det viktig med et godt internasjonalt
575 forskningssamarbeid. Godt samarbeid over landegrensener krever gode ordninger for at
576 norske forskere kan reise ut, samtidig som at forskere fra hele verden kommer til Norge.
577 Fast-track-prosedyrer for å behandle visumsøknader fra utenlandske forskere bør
578 innføres. Samtidig bør det gis incentiver for norske forskere å ta utenlandsopphold.
579

580 Finansiering av forskning gjøres også i stor fra gjennom internasjonale
581 forskningsprogram. Blant annet EUs rammeprogram Horizon 2020 som settes i drift i
582 2014. Norge henter hjem langt mindre forskningsmidler enn vi betaler i kontingent enn
583 land vi kan sammenligne oss med. Vi må derfor være flinkere til å søke på slike
584 forskningsprogrammer og heve kvaliteten på prosjektene vi søker om. For å legge til
585 rette for at norske forskere får støtte fra slike rammeprogram er det viktig med gode
586 støtteordninger rundt søknadsskrivingen og kostnader rundt dette. I tillegg er

587 basisbevilgningen for norske forskningsinstitutter lavere enn mange vi konkurrerer mot.
588 For å gjøre det mulig for slike institutter å delta i EU-finansiert forskning må
589 stimuleringsordninger, som for eksempel STIM- EU, styrkes og utvides.

590

591 Videre må vi være med på å påvirke EUs satsning på forskning, men også løfte
592 diskusjonen om EUs satsningsområder inn i den norske politiske debatten. Sist, men ikke
593 minst, har Norge ressurser til å ta større ansvar i forskning og kunnskapsoverføring enn
594 det lavinntektsland har.

595

596 Innføring av flere incentivordninger og å legge bedre til rette for at næringslivet skal ta
597 del i både forskningen og forskerutdanningen vil gi en styrking av forskningsinnsatsen.

598

599 **Høyres Studenter vil:**

- 600 • Etablere rammebetingelser som motiverer norske forskere til å dra utenlands.
- 601 • Innføre fast track-prosedyrer for å gjøre det enklere for utenlandske forskere å få
602 visum, samt gjøre det lettere for akademisk personale å flytte på seg.
- 603 • Øke samarbeidet med nye viktige stormakter innenfor FoU.
- 604 • Lage gode rammer rundt søknadsprosedyrer og kostnader rundt søknad om støtte
605 fra internasjonale rammeprogram, slik som Horizon 2020.
- 606 • Et resultatbasert offentlig tilskudd direkte knyttet til EU-deltakelse for
607 forskningsinstitutter med lav basisbevilgning videreføres og styrkes.

608

609 **Samarbeid med privat og offentlig næringsliv**

610 Næringslivet er avhengig av at utdanningsinstitusjonene leverer kandidater med den beste
611 kunnskapen. Samtidig er det viktig for utdanningsinstitusjonene å vite hva næringslivet
612 etterspør. Dette samspillet mellom academia og næringslivet er viktig for å ha en god
613 kvalitativ utdanning som møter samfunnets behov. Vi må derfor få til flere møtepunkter
614 mellom studenter og næringsliv og mer forpliktende samarbeid.

615

616 Investering i forskning er lønnsomt, både bedrifts- og samfunnsøkonomisk, og er sentralt
617 for å møte innovasjons-utfordringene. Tross dette investerer norsk næringsliv klart
618 mindre i FoU sammenlignet med våre naboland, men også mindre enn gjennomsnittet i
619 EU og OECD. Det ligger en betydelig utfordring i å gjøre det mer attraktivt for
620 næringslivet å øke sin FoU-innsats i tiden fremover. Innføring flere incentivordninger og
621 legge mer til rette for at næringslivet kan ta del i både forskningen og
622 forskerutdanningen vil kunne gi en styrking av forskning.

623

624 Skattefunn er en incentivordning som gir bedrifter en mellom 18 og 20 prosent av
625 projektkostnadene som skattefradrag. Slike skattefradragsordninger bør utvides. I
626 tillegg bør prosjektstøtteordninger som bedrifter kan søke på utvides. Brukerstyrt
627 innovasjonsarena (BIA) finansierer innovasjonsprosjekter som både gir verdiskapning for
628 bedriften og samfunnet. Det er videre viktig at investeringen i forskning gir lønnsomme
629 resultater for bedriften. Derfor er det viktig å påvirke til kommersialisering av
630 forskningsresultater som sikrer patentering eller lisensiering av oppfinnelser.

631

632 Næringslivet er også en potensielt viktig bidragsyter ved forskerutdanningen. Både ved
633 finansiering og som premissleverandør. Nærings-pH. D.-ordningen er et program som
634 innebærer at Norges forskningsråd delfinansierer forskningsprosjekter under forutsetning
635 av at arbeidsgiveren til stipendmottageren finansierer halvparten av forskningsarbeidet.
636 NIFUs evaluering av nærings-pH. D.-ordningen viser at den fungerer godt. Den bidrar til
637 utdanning av etterspurt kompetanse og tettere samarbeid mellom næringslivet og
638 academia.

639

640 **Høyres Studenter vil:**

- 641 • At incentivordninger for investering i forskning skal utvides. Blant annet
- 642 SkatteFUNN-ordninger og brukerstyrt innovasjonsarena (BIA).
- 643 • Etablere insentiver for å kommersialisere forskningsresultater som sikrer at
- 644 patentering eller lisensiering av oppfinnelser og bidrag til bedriftsetableringer
- 645 anerkjennes økonomisk på linje med publikasjoner
- 646 • Styrke og videreføre såkornordningene, gjennom ny finansiering av nasjonale og
- 647 regionale såkornfond.
- 648 • Øke og forbedre nærings-pH. D-ordningen.
- 649

650 **Open Access**

651 For at ny kunnskap skal bli brukt i samfunnet er tilgangen til og utvekslingen av
652 vitenskapelige funn og forskningsdata helt avgjørende. Det er også viktig med
653 populærvitenskapelige artikler og artikler som kan bidra til allmenn samfunnsdebatt.

654
655 All offentlig finansiert forskning bør være åpent tilgjengelig. I dagens samfunn er mye av
656 tilgangen til forskningslitteratur regulert gjennom lisensbaserte databaser. Universitets-
657 og høyskolesektoren bruker i dag 2-300 millioner årlig på lisensierte databaser e-
658 ressurser. Dette er offentlige midler som går med til å dekke offentlig tilgang til forskning
659 og resultater som ofte allerede er finansiert av det offentlige.

660
661 En stor fremvoksende trend er åpent tilgjengelig kunnskap formidlet over internett. Det
662 finnes i dag flere eksempler fra velrennomerte utdanningsinstitusjoner hvor forelesninger
663 er fritt tilgjengelige over internett (MIT, Yale osv.). Dette virker som et bra supplement
664 for studenter som ønsker å tilegne seg kunnskaper ved eget initiativ, men erstatter på
665 ingen måte klasseromsundervisningen. Vi oppfordrer norske utdanningsinstitusjoner om
666 å prøve ut slike løsninger innenfor det de rammene som føles hensiktsmessige.

667

668 **Høyres Studenter vil:**

- 669 • Sette i verk tiltak for økt bruk og videreutvikling av Open Access.
- 670 • Vurdere krav om publisering i Open Access og levering av vitenskapelig
- 671 publisering til eget institusjonsarkiv.
- 672 • Ta initiativ til samarbeid med EU om å utfordre internasjonale forlag på en avtale
- 673 hvor publiseringskanalene blir åpne og til en langt lavere kostnad.
- 674 • Utdanningsinstitusjonene oppfordres til å ta i bruk podcaster (video eller lyd) som
- 675 en del av undervisningen.
- 676
- 677

678 **Del 5 Studentvelferd**

679

680 **Velferdsordninger for studenter**

681 Studenttilværelsen er et spesielt stadium i livet både økonomisk, helse- og boligmessig.
682 Man har ofte til nå hatt nettverket sitt og støtteapparatet sitt ett annet sted, man bor
683 ofte ett annet sted store deler av året enn hjemstedet og man lever som oftest på mye
684 mindre penger enn man gjør senere i livet. Dette er med på å gjøre at man ofte havner
685 mellom to stoler.

686

687 Mange tilbringer både praksisopphold og ferier på et annet sted enn man studerer til
688 daglig. Mange steder får man kun studentrabatt på det stedet man studerer. Høyres

689 Studenter mener at en som tar høyere utdanning bør ha status som student på
690 nasjonalt plan for å gjøre det lettere å få tilgang til studentfordeler over hele landet.
691 Dette gir seg spesielt utslag i månedskort og priser ved reiser. Høyres studenter ønsker
692 derfor et nasjonalt studiebevis.
693

694 I studietiden blir man syk akkurat som ellers i livet, systemet er ikke alltid godt tilpasset
695 dette.

696 Man bør legge til rette for at man skal kunne studere så mye som man klarer uten å
697 risikere sin økonomiske sikkerhet også når man er syk. Derfor bør man kunne være
698 deltidssykemeldt uten å miste retten til sykestipend. At man ofte bare flytter for en
699 kortere periode for å studere gjør også at mange kvier seg for å bytte fastlege. Eller man
700 oppdager at man må bytte lege ofte fordi man blir syk mens man er et sted hvor man
701 ikke har fastlege. Derfor bør studenter ha mulighet til å ha to fastleger.
702

703 For mange er det å få barn mens man studerer en utfordring. Velferdsordningene knyttet
704 til å få barn er utarbeidet med tanke på at begge foreldre er i jobb, når en eller begge
705 foreldrene er studenter møter man noen utfordringer.
706

707 **Høyres Studenter vil:**

- 708 • Innføre et nasjonalt studentbevis
- 709 • Gi studenter mulighet til å ha to fastleger
- 710 • At studenter skal kunne være deltidssykemeldt uten å miste retten på
711 sykestipend
- 712 • Øke engangsstøtten
- 713 • Øke rammen for Lånekassens lånetid ved fødsel
- 714 • At far skal ha egen opptjeningsrett til foreldrepermisjon
- 715 • At far skal ha rett til pappaperm dersom mor er student
- 716 • Gi 12 måneders studiestøtte for studenter med barn under 12 år
- 717 • Sikre at personer som får barn i overgangen mellom studier og jobb også rett
718 til foreldrepermisjon dekket av NAV på lik linje med arbeidstakere med full
719 opptjening
- 720 • Om bare en av foreldrene er student skal man få foreldrestipend mens den
721 andre tar ut foreldrepermisjon
722

723 **Studentboliger**

724 Hvert år er det å finne boliger en utfordring for studenter. I et presset boligmarked må
725 det politiske grep til for å gjøre det lettere å bygge boliger tilpasset studentenes behov.
726 Studentboliger er små enheter og krav man mange steder til normale boliger i vil være
727 hemmende for både kostnads- og arealeffektiviteten. Både staten og kommunene har et
728 ansvar for å gjøre det enklere å bygge studentboliger.
729

730 Høyres Studenter anser ikke boliger til studenter som en primæroppgave for noen del av
731 det offentlige. Leieboliger også for studenter bør ivaretas av det private markedet.
732 På landsbasis bor 14% av offentlig finansierte studentboliger, og mange steder er
733 dekningsgraden enda mindre.
734

735 Selv med dagens politikk med offentlig støtte til studentboliger ville det tatt veldig lang
736 tid før det gjør noen forskjell for studenter flest. Derfor må det legges til rette for at flere
737 private bygger studentboliger uten offentlig støtte. Studentboliger er ikke som andre
738 utleieboliger, derfor må det retningslinjer spesielt tilpasses å bygge studentboliger. Blant
739 annet er slitasjen på boligene høyere enn på leie boliger ment for å leie ut over lang tid,
740 og for å være fornuftige må enhetene være små som gjør kravet til universell utforming
741 mindre hensiktsmessig.
742

743 Så lenge man skal fortsette med byggingen av offentlig subsidierte studentboliger må
744 dette gjøres på en mest mulig effektiv måte. Dette påvirker både hvordan og hvor
745 studentboliger bør bevilges. Det er lite hensiktsmessig å fordele offentlige midler etter
746 ostehøvelprinsippet. I stedet for å bevilge noen få studentboliger til mange steder må
747 man satse på store prosjekter for å få besparelsene ved å bygge stort og faktisk gjøre en
748 forskjell på etterspørselen. Føringene knyttet til støtte til å bygge studentboliger må
749 utformes på en slik måte at man får mest mulig boliger ut av midlene.

750
751

752 Etter dagens standard så er det samskipnadene som er ansvarlige ovenfor internasjonale
753 studenter når det gjelder å bistå med blant annet bosted. Dette ser Høyres Studenter på
754 som feil. Vi mener det skal være det respektive universitetet eller høyskolen som skal
755 være ansvarlige for de internasjonale studentene som de tilbyr skoleplass.

756

757 **Høyres Studenter vil:**

- 758 • Ha en nasjonal studentboligplan
- 759 • Heve kostnadstaket for bygging av studentboliger
- 760 • Gi 90 % av studentboliger fritak fra reglene om universell utforming, både for
761 samskipnadene og private.
- 762 • Oppfordre kommunene i pressområdene til å få regulert flere tomter til
763 studentboliger for å få flere byggeklare prosjekter.
- 764 • Gjøre det mer lønnsomt å bygge private studentboliger ved å i større grad
765 behandle studentboliger som annen næringseiendom blant annet knyttet til
766 avskrivningsgrunnlag, ligningsverdi og mva.-refusjon.
- 767 • Disse tiltakene på betingelsen at det klausuleres/tinglyses at eiendommen
768 benyttes til studentboligbruk.
- 769 • Bevilgning av penger til studentboliger går til store byggeklare prosjekter i
770 pressområder
- 771 • Åpne for at private kan bygge studentboliger med offentlig støtte
- 772 • Fjerne kostnadstaket
- 773 • Overføre ansvaret for internasjonale studenter fra samskipnadene til deres
774 respektive universiteter eller høyskoler.

775

776 **Studentdemokrati**

777 Gode organisasjoner bygges nedenfra og opp, dette gjelder også universiteter og
778 høyskoler. Derfor er det viktig at studentene er representert i alle organene ved
779 utdanningsinstitusjonene som arbeider med studentenes interesser. I dag er det lovfestet
780 at studenter skal utgjøre 20 % av styrene, Høyres Studenter mener dette bør være et
781 minimum.

782

783 Det er et generelt problem at det er lavt engasjement rundt studentdemokratiet. Dette
784 kommer blant annet til uttrykk igjennom lav valgdeltagelse. Det kan være mange årsaker
785 til dette, men følelsen av at stemmen ikke teller eller at man ikke føler at
786 studentdemokratiet utretter noe kan være viktige elementer. Derfor er det viktig å at
787 man er flinke til å opplyse om hva studentdemokratiet gjør, og legger til rette for at det
788 føles meningsfylt for flere å stille til valg.

789

790 Det er også viktig at man respekterer studentenes stemme, og ikke lar kjønnskvotering
791 avgjøre resultatet av avstemningene.

792

793 For at studentdemokratiet skal fungere på best mulig måte bør studiestedene også sette
794 fokus på og inspirere studenter til å engasjere seg til ulike verv og komitearbeid.

795

796 Studentdemokratitrenende funksjon. Derfor er det også viktig å slippe partipolitikken til
797 på universitetet og høyskoler. De politiske studentorganisasjonene gjør politikken mer

798 tilgjengelig for studentene. Derfor bør ikke offentlige høyskoler og universiteter kunne
799 nekte de politiske studentorganisasjonene å drive sin aktivitet på studiestedene. For at
800 dette skal gjennomføres må kunnskapsdepartementet legge ned felles regler for dette.

801

802 **Høyres Studenter vil:**

- 803 • Studentene må representeres bedre i ulike utvalg ved deres institusjoner.
- 804 • At man ikke skal bruke radikal kjønnskvotering ved valg der studentene
805 stemmer.
- 806 • Det må jobbes med å engasjere studenter i studentdemokratiene.
- 807 • At offentlige universiteter og høyskoler ikke skal kunne nekte politiske partier
808 adgang til sine studiesteder
- 809 • At kunnskapsdepartementet skal lage regler som sikrer muligheten for politisk
810 aktivitet på studiesteder

811

812

813 **Studentsamskipnader**

814 Alle høyere utdanningsinstitusjoner skal være tilknyttet en studentsamskipnad. Disse
815 skal være studentstyrte og vedtak skal fattes med simpelt flertall.

816 Studentsamskipnadene skal finansieres av statlige overføringer, studentenes
817 semesteravgift og inntekter fra egen virksomhet. Studentsamskipnader er ikke-
818 fortjenestebaserte organisasjoner og skal derfor være unntatt skatteplikt av
819 kjernevirksomhet, MVA av salg i studentkantiner, eiendomsskatt, dokumentavgift og
820 kommunale avgifter. Studenter som er tatt opp ved flere utdanningsinstitusjoner skal
821 kun måtte betale semesteravgift til en studentsamskipnad. Vertskommunene skal i
822 samarbeid med studentsamskipnadene legge til rette for studentenes velferd.

823

824 **Høyres Studenter vil:**

- 825 • At samskipnadene som basistilbud skal prioritere boliger, helse, barnehager og
826 kantinetilbud. Øvrig virksomhet skal være profittbasert for å subsidiere
827 basistilbudene

828 **Universell utforming**

829 Alle har lik rett til utdanning i Norge i dag. Derfor er det viktig å sikre at ingen hindres
830 tilgang til høyere utdanning av rent praktiske årsaker. Universell utforming av
831 lærestedene er viktig for å ikke ekskludere noen fra lærestedene. Det er institusjonenes
832 ansvar å sikre at byggene blir tilpasset hele studentmassen.

833

834 Universell utforming handler ikke bare om at bevegelseshemmede skal ha tilgang til
835 undervisningsbyggene, men at byggene er mulig å finne frem i og at informasjonen er
836 tilgjengelig for dem som ser dårlig. Studenter med syns- eller hørselshemminger og
837 lærevansker har særlige utfordringer med tanke på læremidler og undervisning. Det er
838 viktig at undervisning og materiell gjøres tilgjengelig for disse.

839

840 **Høyres Studenter vil:**

- 841 • Det er læringsstedenes ansvar å tilpasse sine bygg for funksjonshemmede.
- 842 • Det er viktig at det gis nok midler til produksjon av pensumlitteratur til
843 studenter med funksjonshemminger eller lærevansker
- 844 • Dyslektikere skal ha produksjonsrett på lydbøker
- 845 • Tilpasse forelesningsmateriell for studenter med syns- eller hørselshemminger.

846

847 **Studiestøtte**

848 Presset på leiemarkedet og høye levekostnader gir utfordringer for norske studenter. Den
849 eksisterende ordningen med studiestøtte har flere vesentlige mangler, og faller totalt
850 gjennom på viktige områder.

851
852 Studenter som ønsker å prioritere fulltidsstudier opplever å bli presset ut i arbeid med
853 liten yrkesrelevans, mens de som vil ha relevant arbeidserfaring i kombinasjon med
854 studiene ofte blir straffet med dobbelt beskatning i form av frafall av stipend.

855
856 Formuetaket for omgjøring til stipend slår uheldig ut for studenter som sparer til egen
857 bolig, og er direkte urettferdig for dem som blir bemidlet med arv.

858
859 Ved å sette hensiktsmessige og fremtidsrettede rammer rundt støtteordningen, ønsker vi
860 en tidsriktig ordning som spiller på lag med, og tar vare på studentene både som
861 nåværende og fremtidige ressurser.

862
863 De fleste studenter som gjennomfører på normert tid vil fullføre studiet på vårparten det
864 aktuelle året. Dersom en student begynner direkte i jobb, vil inntekten raskt overstige
865 inntektstaket for omgjøring av studielån til stipend fra Lånekassen. Inntekten vil derfor
866 gå til fratregg av den støtten man får. For å hindre at man blir økonomisk straffet ved å
867 bli ferdig på normert tid, vil Høyres Studenter at inntekten til studenter som blir ferdig på
868 normert tid ikke skal gå til fratregg det samme året som man er ferdig.

869
870

871 **Høyres studenter vil:**

- 872 • Indeksregulere studiestøtten til 1.5G;
- 873 • Innføre 11 måneders studiestøtte for økt forutsigbarhet;
- 874 • Heve formuestaket for omgjøring av studielån til stipend;
- 875 • Heve inntektstaket for omgjøring av studielån til stipend.
- 876 • At inntekt tjent etter fullført grad ikke skal påvirke inntektsåret for omgjøring
877 av studielån til stipend det aktuelle inntektsåret.

878

879 **Internasjonale studenter.**

880 Internasjonale studenter er bra og nødvendig for universitets- og høyskolesektoren. De
881 beriker skolene og er med på å innovere og utvikle Norge og norske høyskoler og
882 universiteter. Men det betyr ikke at internasjonale studenter skal kunne studere gratis i
883 Norge. Det er ingen garanti for at internasjonale studenter som tar utdanning i Norge blir
884 i Norge etter at de har fullført utdanningen sin.

885
886 Skoleplassen til norske elever blir finansiert over skatteseddelen av deres foreldre og i
887 ettertid over deres egen skattesedel. Slik er et ikke når det gjelder internasjonale
888 studenter.

889
890 Utenlandske studenter sier selv at gratis utdanning ikke er den viktigste grunnen til å
891 søke seg til Norge. I en undersøkelse fra Senter for internasjonalisering av utdanning
892 (SIU) i år 2013 blant 2000 utenlandske studenter, omtalt i DN 22.11 er de viktigste
893 grunnene til å søke seg til Norge at det er undervisning på engelsk, at det er god kvalitet
894 på utdanningen og norsk natur. Gratis utdanning oppgitt som den åttende viktigste
895 faktoren av ti.

896
897 Universitets- og høyskolesektoren i Norge tar årlig imot studenter fra flere utviklingsland,
898 spesielt fra Øst-Europa og Sentral-Asia. Formålet med ordningen er å bidra til
899 kompetansebygging i kvotestudentenes hjemland. De vil fortsatt være urimelig for disse
900 studentene å betale skolepenger. Dette er en reell bistandsordning som er bedre enn å

901 bare gi penger til utviklingsland. Det vil være god bistandspolitikk å utvide denne
902 ordningen på bekostning av direkte bistand.

903

904 **Høyres Studenter vil:**

- 905 • Innføre studieavgift for studenter som kommer fra utenfor EØS området.
- 906 • Kvote studenter fra utviklingsland skal fortsatt ikke betale skolepenger.
- 907 • Utvide ordningen med kvotestudenter fra utviklingsland.